

La cultura valenciana està de dol. Algunes de les entitats en què s'organitzava han desaparegut del mapa de fa dues setmanes, quan el govern valencià va fer públic el reglament d'organització i funcionament del nou ens gestor de la cultura pública al País Valencià: CulturArts Generalitat.

L'estructura que fins ara havia donat forma a l'entramat cultural públic valencià ha saltat pels aires. De fa dues setmanes, la xarxa cultural s'organitza a través de CulturArts Generalitat, un *holding* que integrarà l'Institut Valencià de la Música (IVM), Teatres de la Generalitat, l'Institut Valencià de la Cinematografia (Ivac) i l'Institut Valencià de Conservació i Restauració de Béns Culturals (Ivacor) i que pretén aglutinar les diferents manifestacions culturals que s'aixopluguen sota el paraigua de la Generalitat Valenciana. L'ens, el presidirà una consellera de Cultura que encara no ha complert ni dos mes en el càrrec: Maria José Català.

El naixement de CulturArts s'emmarca dins el procés de reestructuració del sector públic que la Generalitat va llançar ara fa un any i mig amb l'objectiu declarat de "racionalitzar la despesa" i estalviar diners. Ara Cultu-

Nova estructura, problemes agreujats

rArts ja ha pres forma, a l'espera del nomenament dels encarregats de posar-lo efectivament en marxa. Segons ha dit l'actual consellera de Cultura, el director general serà nomenat aquest mateix mes. Entre els noms que es tenen en compte hi ha el d'Immaculada Gil-Lázaro, qui fins ara era directora de Teatres de la Generalitat, la gestió de la qual ha estat contestada pels professionals. L'entitat naix de l'absorció de Teatres de la Generalitat, l'IVM, l'Ivac, l'Ivacor i Castelló Cultural, i una part de la Fundació Palau de les

Arts Reina Sofia i la Fundació de la Llum de les Imatges.

Perquè el nou organisme entre en funcionament, el pas següent ha de ser la constitució del Consell de Direcció, que en serà el màxim òrgan de govern i gestió. En formaran part el president (la consellera de Cultura), el vice-president (la persona titular de la Secretaria Autònoma en matèria de Cultura, Rafael Ripoll en aquests moments) i quatre vocals: el titular de la Subsecretaria de la Conselleria competent en matèria de Cultura, el titular

Protesta del sector cultural valencià durant les mobilitzacions contra les retallades, al juliol passat.

de la Direcció General, un representant de la conselleria que ostente les competències en matèria de sector públic empresarial, i un representant de la conselleria que tinga les competències en matèria d'hisenda. És a dir, sis polítics que poc o res poden tenir a veure amb la cultura.

Més enllà del Consell de Direcció, aquest nou organisme també tindrà un director general, un consell assessor de caràcter consultiu i un auditor intern. Alhora, s'apunta que "es podrà organitzar en subdireccions", tot i que no se'n concreta res. En aquest sentit, tant l'actual com l'anterior consellera de Cultura hi han dit la seua. Lola Johnson, qui va ocupar el càrrec fins el tancament de l'any 2012, va assegurar fa uns mesos que els directors generals de les entitats que desaparegueren passarien a ser responsables d'àrea en el nou organigrama. No obstant, el reglament publicat no diu res a propòsit d'això. Per la seua banda, Català, que no va formar part de l'equip que ideà CulturArts però que ara l'haurà de pilotar, també ha manifestat la voluntat de crear subdireccions. Per a ella, l'especificitat de cada disciplina i la singularitat de cada projecte haurien de mantenir la seua independència, i compartir només els serveis transversals com departaments de comunicació, jurídics o de contractació. Però per ara no hi ha res escrit sobre aquest aspecte. En les travesses de noms per als llocs de responsabilitat, a més del

A l'esquerra, la consellera Maria José Català. A la dreta, l'Associació d'Actors durant la vaga

de Gil-Lázaro també hi ha el de Helga Schmidt, qui fins ara era la directora del Palau de les Arts de València. També Rafael Maluenda, responsable de Cinema Jove i fill del portaveu adjunt del PP a les Corts, té molts números per a formar part de l'equip.

Un colp mortal. Malgrat la intenció que mostra Català de mantenir la independència de les àrees, ara per ara la realitat apunta en una altra direcció. Les subdireccions no estan ni tan sols aprovades en el reglament, i l'organització de la gestió és molt centralitzada.

És per això, entre altres, que la creació d'aquest nou òrgan ha despertat molts recels en el món de la cultura a l'igual que en els partits de l'oposició.

Per començar, el món professional de la cultura, que és qui més es veurà afectat per aquests canvis, no veu amb bons ulls els canvis introduïts pel Consell. El passat 20 de desembre centenars de persones es van reunir a la plaça de la Mare de Déu de València per protestar per la creació de l'ens. Sota els lemes "En defensa de la cultura" i "CulturArts és igual a aturats", el sector va mostrar el seu rebuig al nou

Les bandes i l'IVAM, a cobert

No tots han tingut la dissort d'entrar a formar part del "monstre CulturArts", com ho anomena el president de la Federació de Societats Musicals (FSMCV), Josep Francesc Almeria. Les bandes i les escoles de música no entraran dins del *holding*, a pesar de ser una de les manifestacions culturals més importants del País Valencià. No obstant, fa dos anys i mig, el govern valencià va decidir canviar la FSMCV de conselleria. Abans formava part de Cultura (per les societats musicals) i

d'Educació (per les escoles de música). Des de l'estiu de 2010, però, s'integren dins de la Conselleria de Governació. La raó d'aquest canvi fou, segons el govern valencià, que les societats musicals són una de les senyes d'identitat valencianes i, per tant, igual que la pilota valenciana, han de ser potestat de governació. "Només faltarien la paella i les falles, i ja estariem totes les senyes d'identitat", diu Almeria amb ironia, qui no està d'acord amb el canvi que es va produir el 2010.

El fete cert és que el canvi de conselleria va ser conseqüència de la incapacitat del conseller d'Educació d'aleshores, Alejandro Font de Mora, i la consellera de Cultura, Trini Miró, de respondre a les demandes que se li feien des del sector de la música. Ja sota la gestió de Serafín Castellano, "un polític més foguejat en la batalla", segons Almeria, la relació entre les societats musicals i la Generalitat s'ha normalitzat, malgrat desencontres puntuals.

A pesar que des de la Federació continuen reivindicant que les competències de les escoles de música haurien d'estar en Educació i les de les societats musicals en Cultura, el cert és

general del 14 de novembre.

holding, doncs el veuen com un pas més cap a l'enterrament del sector cultural valencià. En la protesta hi havia membres del Cor de la Generalitat, de l'IVAC, l'IVAM o Teatres. No hi pogueren assistir, però, els del Ballet de la Generalitat: els van posar un assaig a la mateixa hora de la protesta.

Ferran Gadea, president de l'Associació d'Actrius i Actors Professionals Valencians (AAPV), ha explicat que els professionals del sector no estan d'acord amb la creació del *holding*. "Diuen que és per estalviar, però el ben cert és que abans hi havia un consell

que aquest canvi d'ubicació els ha salvat d'entrar a formar part del gran *holding*, i continuaran mantenint la seua pròpia autonomia.

Un altra de les entitats que ha quedat al marge dels canvis ha estat l'IVAM, tot i que en un principi s'havia pensat incloure'l en CulturArts. El museu mantindrà la seua autonomia i la mateixa responsable, Consuelo Ciscar, militant del PP i esposa de l'ex-conseller Rafael Blasco. La no inclusió de l'IVAM beneficia la seua directora, qui podrà mantenir el càrrec a pesar de les veus que en els últims anys han qüestionat la seua capacitat per a gestionar aquest contenidor artístic.

rector del teatre on hi havia tots els sectors representats, i ara només tenim un consell polític i assessors nomenats a dit per la consellera". Aquesta decisió, segons Gadea, comportarà una pèrdua d'accés a la informació, de democràcia i, sobretot, de transparència. "Si abans ja n'hi havia poca, ara encara n'hi haurà menys", insisteix. També apunta que els treballadors es veuran perjudicats, "tot i que de moment no saben res de com els afectarà. Ni tan sols la consellera sap com posar això en marxa".

Gadea valora negativament la possibilitat que Gil-Lázaro torne a tenir un lloc de responsabilitat, perquè "la seua gestió hauria d'haver acabat ja fa temps". "La seua gestió ha sigut un desastre i haurien de retirar-la ja perquè té molta gent en contra". El president de l'AAPV es va reunir fa uns dies en l'Observatori Valencià de les Arts Escèniques amb la consellera Català, qui al contrari que la seua antecessora sí que ha mostrat voluntat de diàleg amb les organitzacions del món de la cultura. "Hem parlat amb ella i ha dit que repensarà algunes coses pel que fa a CulturArts, però per ara no saben com gestionar-ho. Esperarem a veure com respon per a programar alguna altra protesta", comenta Gadea.

En el manifest que es va llegir en la protesta del 20 de desembre els professionals de la cultura valenciana reclamaven respecte a l'especificitat de cadascuna de les arts, la recuperació de l'autonomia dels organismes culturals i el manteniment dels llocs de treball –segons les estimacions que s'han fet fins ara, un 40% de la plantilla dels organismes afectats podria quedar-se en l'atur–. També reclamaven una gestió eficaç de les institucions així com estalviar per la via de retallar en projectes superficials on s'han menyspigit els criteris tècnics. Van insistir en la necessitat que les institucions públiques culturals oferisquen oportunitats als sectors de creació valencians i estiguen obertes a les necessitats del conjunt de la ciutadania. Uns objectius que semblen quedar molt lluny del que serà CulturArts, la creació del qual consideren "un colp mortal a la cultura".

Però no sols els agents del món de la cultura estan incòmodes amb la creació de CulturArts. Tampoc als polítics de

l'oposició els agrada el nou panorama. Des del PSPV, el portaveu de Cultura a les Corts, Juan Soto, opina que el nou reglament "sepulta definitivament la participació, el diàleg i la professionalització en la cultura pública valenciana". El representant dels socialistes ha qualificat CulturArts de "còctel de matèries inconnexes, imposades pel PP sense diàleg per a liquidar la cultura pública i convertir-se en una maquinària d'acomiadaments massius".

Per part de Compromís, el portaveu del grup en matèria de cultura, Josep Maria Pañella, insisteix en dos aspectes negatius del reglament: "D'una banda, manca la presència de professionals del món de l'art i de la cultura, i la poca que hi ha està subordinada al poder polític. Hi ha un control total de les aportacions dels professionals, només es compta amb ells per al consell assessor, que és merament consultiu. D'una altra banda, trobem a faltar que en el reglament no es diu absolutament res sobre el futur dels treballadors". Malgrat tot, Compromís creu que "l'objectiu és clarament reubicar els responsables del desastre cultural valencià, als amics del PP, i fer-ho pagar als treballadors".

A més, tots els grups de l'oposició coincideixen que els han ignorat a l'hora d'idear el nou òrgan. "És un despropòsit en tots els sentits –diu Lluís Torrò, diputat d'EUPV a les Corts–. És una barbaritat la fusió de les entitats perquè cadascuna d'elles funcionava d'una manera eficient per separat. No té res a veure la gestió d'una filmoteca amb la d'un teatre o la de l'Institut Valencià de la Música. Són coses molt distintes". Segons Torrò, s'ha buscat una excusa per a acomiadar els treballadors. "Queda claríssim que la seua intenció és desfer-se de molts dels tècnics, els quals han fet una bona gestió cultural i econòmica en la majoria de les entitats". El diputat d'EUPV assegura que l'excusa de l'estalvi que dona el govern no serveix, perquè l'únic forat econòmic estava en Teatres de la Generalitat, i aquest l'han provocat "el malbaratament que s'ha fet en coses innecessàries i la mala gestió de la seua responsable, Gil-Lázaro".

Laia Mas Climent